

SAAREMAA VALLAVALITSUS

Saaremaa valla hariduselu hoovused ehk millistes vetes seilame?

Jaanika Tiitson

Arendusnõunik, Saaremaa vallavalitsus

29.08.2024. a Kuressaares

SAAREMAA VALLAVALITSUS

Saame tutvavaks

- 1986–1995 Lümada Põhikool
- 1995–1996 Østermarie kool, Bornholm, Taani
- 1996–1999 Saaremaa Ühisgümnaasium
- 1999–2003 Tallinna Ülikool, haldusjuhtimine
- Alates 2006 tagasi Saaremaal
- 2009–2013 Lümada vallavanem
- 2014–2017 Lääne-Saare vallavalitsuse liige
- 2011–2024 Saarte Koostöökogu juhatuse liige
- Alates 2022 Saaremaa valla arendusnõunik: arengukavad ja –strateegiad, suured projektivoorud, igasugu analüüside koostamine, rahvusvaheline suhtlus (Bornholm, Gotland) ja palju veel. Helikopterilt horisondi taha piilumine.
- Vabal ajal: armastan orienteerumist, õmblen lapitekke, toimetan oma kodukülas Leedris.
- Lümada Põhikooli hoolekogu liige juba palju aastaid, samas koolis ka lapsevanema rollis 2012-2033. Lasteaia lapsevanema staaž 2007-2024.

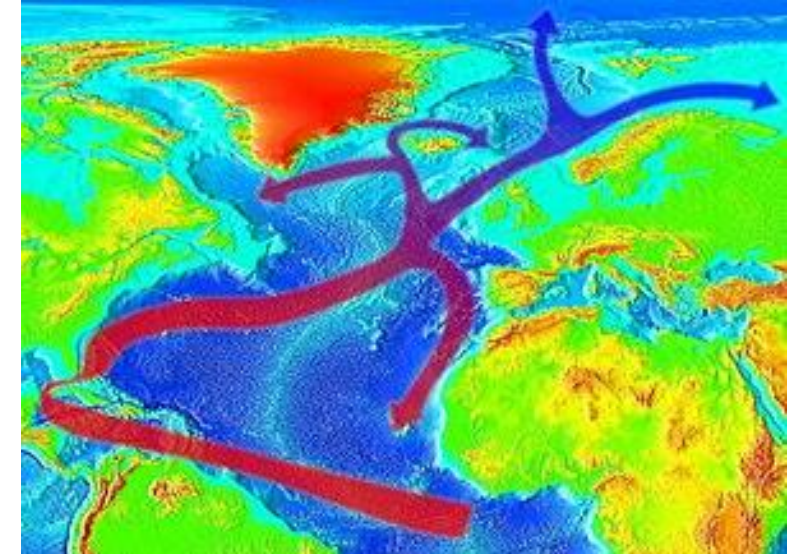

SAAREMAA VALLAVALITSUS

Saaremaa maailmaookeanis

- Golfi hoovus veel toimib.
- Joogivett on, süüa ka. Musta mulda leidub.
- Liiga palav ei ole, maa kohe veel vee alla vajuma ei hakka.
- Liigirikkusega pole hullemini, kui mujal.
- Inimesi pole liiga palju, mahub juurde.
- Rändeoht: sõjad ja kliimapagulased

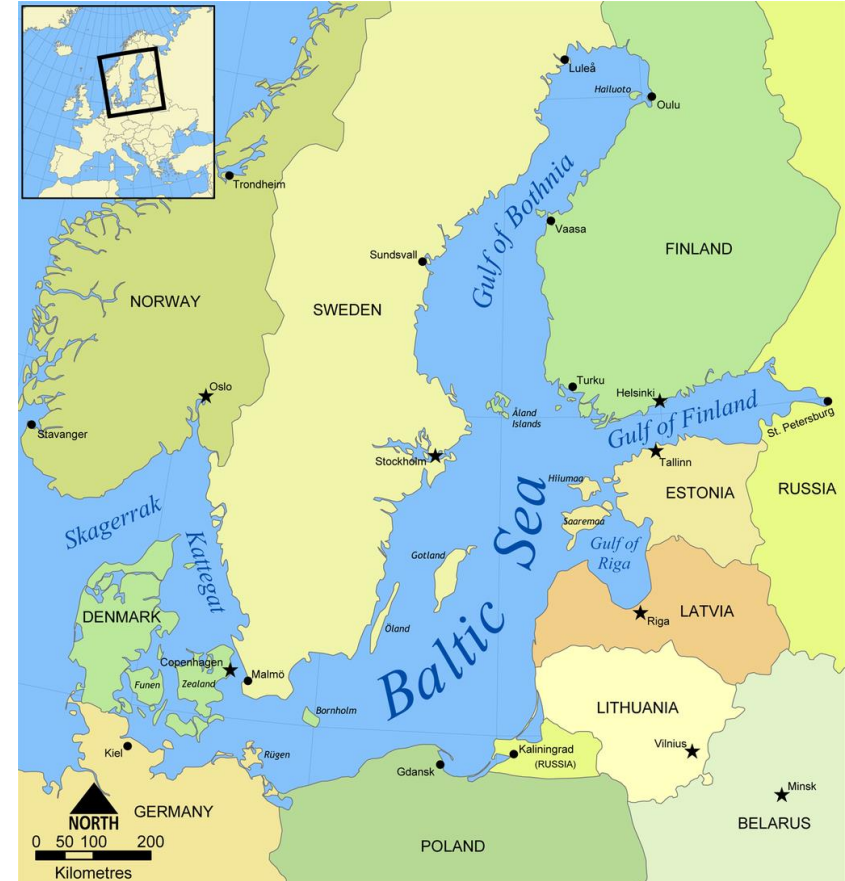

SAAREMAA VALLAVALITSUS

Saaremaa Läänemeresel

- Asukoht ühes maailma kõige edumeelsemas, tervemas ja demokraatlikumas piirkonnas.
- Elanikkonna vananemine, linnadesse koondumine, rahvastikuprotsesside murettekitav väljavaade.
- Läänemere isandad- kas meri lahutab või ühendab?

- Euroopale kõige lähem koht Eestis (läänetuuled jõuavad esimesena meieni)
- Saared kui erilised kohad, kuhu käivad praamid ja lennukid. Müstilised Ultima Thuled.

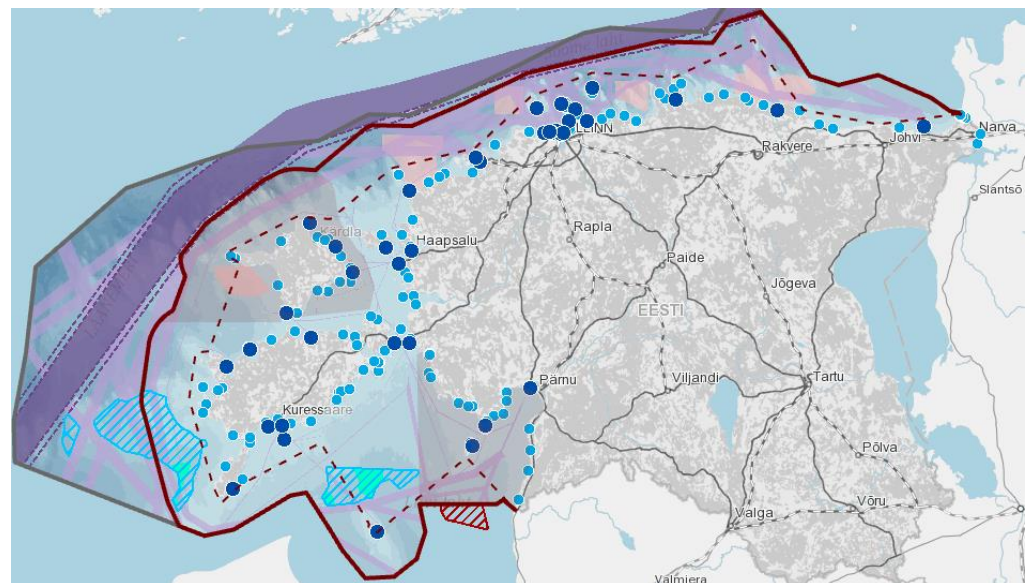
Kodused lahesopid, jõed ja järved

- Saarelisus filtreerib kõike, mis meieni jõuab. Nii kõik hea kui ka halb on jõudnud siia väikese viivitusega (peale COVIDi) ja tõenäoliselt ka väiksemas mahus.

- ..aga... energeetikas ilmselt veidi suuremalt.

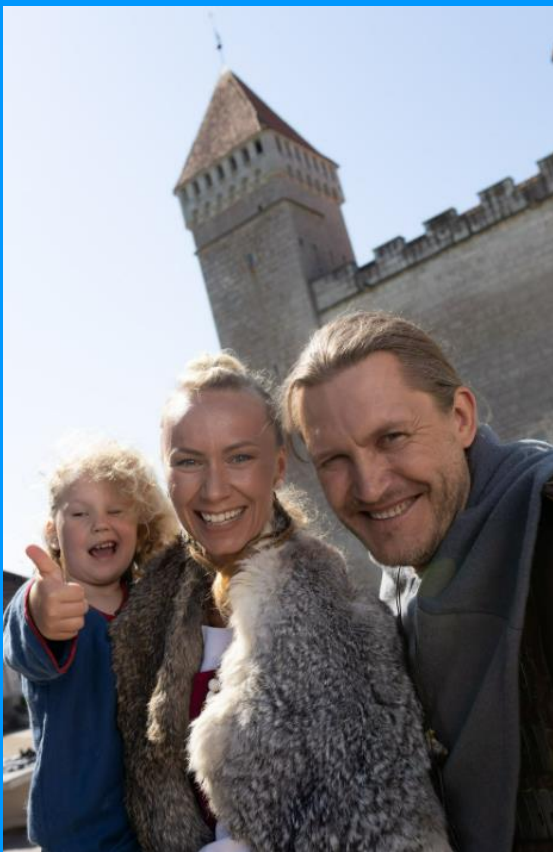
Muret teeb: väikesed sissetulekud, suur struktuurne sooline palgalõhe, laste ülekaal.

Rõõmu teeb: mitmekesine majandus, koju tagasi kutsuv identiteet ja turvalisus

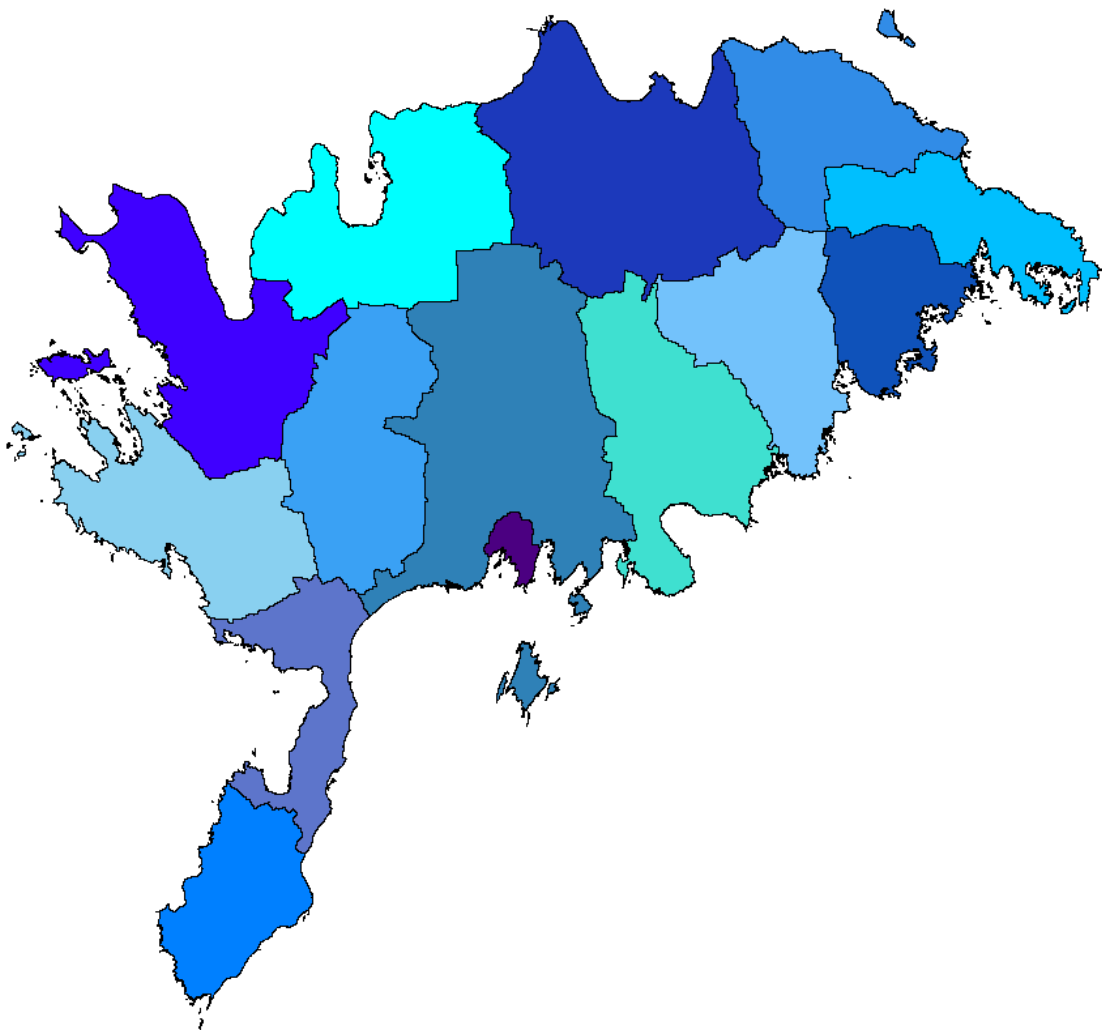
Õnnelike inimeste Saaremaa, Muhu ja Ruhnu

Puhta looduse ja saarelise
identiteediga turvapaigad
Läänemere keskel, kus nutikas
töö võimaldab Eesti keskmisest
paremaid sissetulekuid ning kus
on kõige peresõbralikum
elukeskkond.

SAAREMAA VALD

Saaremaa vald- 13 omanäolist piirkonda ja Kuressaare linn

Hallatavad asutused:

2 kultuuriasutust (16 kultuuri- ja rahvamaja piirkondades)

1 keskraamatukogu (24 haruraamatukogu piirkondades)

3 spordiasutust

33 haridusasutust

1 noorsootöökeskus (9 noortekeskust piirkondades)

3 hoolekandeadasutust

1 haldusasutus

Kokku 44 hallatavat asutust.

SAAREMAA VALD

Kuidas on seni läinud?

- Ühinemise lipulaev Eestis aastast 2018.
- Järsk lõige tehtud, oleme nüüd üks Saaremaa? Bornholmi näide.
- Kas suure valla potentsiaal on rakendunud? Ühtsed süsteemid: Saare Maakonna Keskraamatukogu, Saaremaa Kultuur, Saaremaa Toetava Hariduse Keskus, Saaremaa Haldus, Saaremaa Noorsootöö Keskus (järgmistena plaanis: haridusasutuste IKT ja kinnisvara keskne haldus)
- Tsentraliseerimine ja segadus- piirkondlik võimuvaakum- protsesside paikalojutamine- raha otsasaamine- ootuste juhtimine.
- Hajahajaasustus, mis muudab paljude teenuste konsolideerimise keeruliseks/majanduslikult vähetasuvaks ja toob kaasa kõrged transpordikulud.

Eelarveline investeerimismahu väljavaade

	2025	2026	2027	2028
KÕIK KOKKU	7 024 874	5 172 270	3 430 000	3 430 000
sh toetuse arvelt	2 287 123	1 902 203	100 000	100 000
sh valla raha	4 737 751	3 270 067	3 330 000	3 330 000
Kõige suurem oli investeringute maht 2019. a (12 mln eur).				

SAAREMAA VALD

Saaremaa vald

2025. a saab olema esimene aasta, kui vald ei teosta ühtegi investeringut ainult omavahenditest, kõik investeringud on kaasrahastusega. Edulugu, aja märk või hoiatussignaal?

Laimjala mõisahoone rekonstrueerimine	KVAT
Hariduse IKT tsentraliseerimine	KVAT
Mändjala veevärgi arendus	KVAT
	Kaasava hariduse põhimõtete rakendamine perioodil 2021 - 2027 ja Moderniseerimisfond
Kingu 6 õppehoone rekonstrueerimine	Regionaalsete Tervisekeskuste arendamine
Kuressaare tervisepargi investeringud	Saarte Kalandus
Lootsi tn sild	Avaliku sektori kultuuriväärtus
Laimjala rahvamaja energiatõhusustööd	Moderniseerimisfond
Orissaare kultuurimaja rekonstrueerimine	Muinsuskaitse
Kuressaare lossipargi ravelliinide reki projekteerimine	SA KIK
Leisi jäätmepunkt	Väikesaarte programm
Abruka tehnikahoone	Kergliiklusteede meede
Leisi aleviku kergliiklustee	Saarte Koostöökogu
Kudjape skatepark	Saarte Koostöökogu
Torgu kogukonnamaja akustika	Saarte Koostöökogu
Tornimäe parkla	Saarte Koostöökogu

Mida siis sellises seisus teha

- **Valla uus arengukava keskendub ainult kohustuslikele KOV põhitegevustele**
- **Neli kõige olulisemat sihti:**
 - **Kinnisvara seisukorra ja energiatõhususe parandamine, hoonete hulga ja mahu vähendamine**
 - **Teenusvõrgustike terviklik analüüsimine ja arendamine**
 - **Elanike rahulolu tõstmine ja kaasamise läbimõtestamine**
 - **Valla kui tööandja atraktiivsuse tõstmine**

Hinnang senisele

- KOV võib tegeleda ka laiemate arendusteemadega (tööstuspargid, külaelu, sadamad jne), aga oma põhiülesannetega peab ta tegelema ennekõike. Seal on meie investeringuvajak hetkel minimaalselt 80 mln eurot.
- Kergliiklusteede, pansionaatide jmt paradoks: mida soovib rahvas vs kuhu panna oma nappi raha ja millele jagub sellevõrra vähem nii tähelepanu kui raha. Üha olulisem juhtida ebareaalseid ootusi.
- Tegeleme järjest rohkem inimarengu küsimustega (laste tervis ja tervisedendus laiemalt, spetsialistide puudus, nn sisseviskamine jne), kuid me ei ole veel valmis nihutama fookust betoonilt pehmetele tegevustele. Põhivajaduseks on jätkuvalt KOV põhitegevusega seotud hoonete renoveerimine, sest meil on veel mõnda aega liiga palju, liiga suuri, liiga vanu ja liiga halvas korras monofunktsionaalseid KOV hooneid.

Mis terendab tulevikus

- Saaremaa valla investeerimisvõimekus kukub 2024–2027. a umbes 3-4 korda.
- 2024. a täidab vald peaaegu EU nõude (renoveerida igal aastal vähemalt 3% avaliku sektori valduses olevate hoonete kogupindalast), järgmisel 2-3 aastal kaugelki mitte.
- Betooni kõrval on teretulnud ka KVATi sarnased teenusvõrgustikke arendavad meetmed.
- Omaosalust ei pruugi jaguda kõigile projektidele, tuleb hakata järjest enam tegema valikuid ka selles osas.
- Laste kõrval vajab üha enam tähelepanu ka eakas elanikkond.

SAAREMAA VALD

Kui kuidagi ei saa, siis kuidagi ikka saab
Oleme vast ikka õigel teel 😊? Laimjala
mõisahoonest saab ristikasutuses piirkonnakeskus.
Keeruline, aga vajalik KVAT-meede

Saarte Hääl > Maakond

Tellijale

**Kahtla kool kolib mõisasse, kus
“kummitab” elusalt maetud Marta**

SAAREMAA VALD

Aitäh kuulamast!

